

**Actieprogramma verkeersveiligheid en
gedragsbeïnvloeding
2017 - 2019**

**Alblasserwaard-Vijfheerenlanden
1 september 2016**

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Voorschoolse verkeerseducatie en training 0-4 jaar
3. Verkeerseducatie en training 4-12 jaar (SCHOOL op SEEF)
4. Verkeerseducatie en training 12-16 jaar (TotallyTraffic)
5. Verkeerseducatie 16-25 jaar
6. Verkeerseducatie volwassenen 25-60 jaar
7. Verkeerseducatie senioren 60 jaar en ouder
8. Communicatie en publiciteit
9. Kleine gedrag gerelateerde verkeersveiligheid maatregelen
10. Onderzoek en evaluatie
11. Planvorming
12. RPV instandhouding en projectleiding
13. Begroting

LIJST MET AFKORTINGEN

BIJLAGEN

1. Subsidie aanvraag PZH 2017 – 2019
2. Overzicht eigen bijdrage per wegbeheerder 2017 - 2019

1. Inleiding

Het voorliggende regionale actieprogramma verkeersveiligheid en gedragsbeïnvloeding Alblasserwaard-Vijfheerenlanden 2017-2019 is een uitwerking van de regionale *Beleidsvisie verkeersveiligheid 2014-2020* en het *Regionaal Verkeers- en Vervoerplan (RVVP) 2030*.

Voor de beschrijving van de activiteiten voor 2017 tot en met 2019 wordt aangesloten bij de indeling van de activiteiten conform:

- het landelijke *Strategisch Plan Verkeersveiligheid*,
- het provinciale meerjarenplan verkeersveiligheid 2011-2020 en de *provinciale subsidieregeling mobiliteit* en
- het vorige regionale *Actieprogramma verkeersveiligheid 2014-2016*.

Hiermee worden verbanden tussen landelijk, provinciaal en regionaal verkeersveiligheidsbeleid inclusief activiteiten zichtbaar.

De activiteiten gericht op permanente verkeerseducatie en gedragsbeïnvloeding zijn op 1 tot 2 A4-tjes per doelgroep overzichtelijk in dit actieprogramma geformuleerd. Hierbij wordt per doelgroep of activiteit aandacht besteed aan:

- Welke ontwikkelingen zijn er te verwachten?
- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daar voor doen?
- Wat zijn de kosten?
- Welk subsidiepercentage geldt voor de activiteiten?

Er wordt onderscheid gemaakt in activiteiten welke aansluiten op de provinciale kaders vanuit het meerjarenplan verkeersveiligheid en de subsidieregeling mobiliteit. Elk hoofdstuk beschrijft een activiteit zoals benoemd in de subsidieregeling mobiliteit onder artikel 11.4, lid 1 waarbij met een letter (a, b, c, enz.) de activiteit uit de regeling wordt aangeduid.

Het voorliggende actieprogramma heeft net als het voorgaande actieprogramma 2014-2016 de beleidsuitgangspunten:

1. Integraal: een mix van infra-, gedrags-, educatie- en handhavingsmaatregelen moet leiden tot gewenst verkeersgedrag in de regio, waarbij dit programma in gaat op gedragsbeïnvloeding;
2. Duurzaam Veilig: maatregelen moeten bijdragen aan een duurzaam veilig vervoerssysteem en
3. Samenwerking: naast de wegbeheerders moet dit samen met partners als ROV Zuid-Holland, politie, OM, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en nog vele anderen worden opgepakt.

Tot slot wordt de RPV activiteitenbegroting voor de periode 2017 tot en met 2019 gepresenteerd, waarbij rekening is gehouden met de uitreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam op het beleidsveld verkeersveiligheid bij de RPV Alblasserwaard-Vijfheerenlanden per 1 januari 2017.

2. Voorschoolse verkeerseducatie en training 0-4 jaar (a)

Welke ontwikkelingen zijn er?

De afgelopen jaren is voor de basisscholen in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden de structurele aanpak van verkeerseducatie vormgegeven door het succesvolle programma *SCHOOL op SEEF* (www.schoolopseef.nl). Ten aanzien van voorschoolse educatie op kinderdagverblijven en peuterspeelzalen is niet of nauwelijks geïnvesteerd.

Landelijk bestaat echter het programma *JONGleren in het verkeer* als voorloper op *SCHOOL op SEEF*. Het programma zet in op basiskennis over verkeer voor de allerkleinsten door middel van een projectweek van 3 tot 6 weken en ouderavond om de ouderparticipatie te stimuleren. Doordat er steeds meer brede scholen ontstaan kan bij de opvang van de allerkleinsten al draagvlak ontstaan bij de ouders en sluit *JONGleren in het verkeer* goed aan op *SCHOOL op SEEF*. Bij de allerkleinsten zijn ouders het meest gemotiveerd tot een bijdrage aan veilig verkeersgedrag door kinderen. Een basis voor de tijd op de basisschool.

Wat willen we bereiken?

Voor 2017-2019 is de doelstelling dat vanuit de RPV Alblasserwaard-Vijfheerenlanden brede scholen in een vroeg stadium kennis kunnen maken met verkeerseducatie en ouderparticipatie door de organisatie van projectweken verkeer voor de peuters, maar ook voor de kleuters. Doel van de kennismaking is dat wordt aangehaakt bij het structurele programma *SCHOOL op SEEF*. De kosten worden dan onder project verkeersleerkracht binnen *SCHOOL op SEEF* opgevoerd (zie activiteit B).

Wat gaan we daar voor doen?

- Faciliteren van brede scholen in de regio die vooruitlopend op *SCHOOL op SEEF* ook aan voorschoolse educatie en ouderparticipatie willen investeren;
- Bewaken kwaliteit voorschoolse verkeerseducatie en ouderparticipatie;
- Monitoring project *JONGleren in het verkeer*.

Wat zijn de kosten

Onderdeel van activiteit B (*SCHOOL op SEEF*).

Welk subsidiepercentage geldt voor deze activiteiten?

n.v.t.

3. Verkeerseducatie en training 4-12 jaar (b)

Welke ontwikkelingen zijn er?

Vanaf 2008 is voor de basisscholen in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden de structurele aanpak van verkeerseducatie vormgegeven door het succesvolle programma *SCHOOL op SEEF* (www.schoolopseef.nl). Het herkenbare beeldmerk van dit programma is de zebra Seef (zie afbeelding 1).

Het programma streeft naar een duurzame en kwalitatief hoogwaardige aanpak van verkeerseducatie op basisscholen door:

- actuele theoretische en praktische verkeerseducatie;
- een veilige schoolomgeving en school-thuisroutes;
- communicatie met ouders;
- een planmatige organisatie.

Afbeelding 1: beeldmerk Seef

Sinds de initiatie van *SCHOOL op SEEF* is de term een begrip in de regio geworden. Met 60 deelnemende schoollocaties aan het project verkeersleerkracht heeft het programma een duidelijke plek in de regio.

Echter niet alle doelstellingen zijn gehaald. Dus er zijn nog doelen te halen voor de periode 2017 tot en met 2019. Het programma zal op een nieuwe wijze worden doorgezet, waarbij de initiatiefase van de eerste 3 jaar is afgerond. Voor 2017 tot en met 2019 zal verder worden ingezet op het zelfstandig en structureel kunnen werken met een schoolactieplan na drie jaar deelname en het verbeteren van programmaonderdelen als ouderbetrokkenheid, certificering en schoolomgevingen.

Ook is het belangrijk om scholen na drie jaar van deelname aan het project verkeersleerkracht te stimuleren om daadwerkelijk zelfstandig en structureel met het programma aan de slag te gaan. Voorgesteld wordt om dit stimuleren te doen door het continueren van de lokale kennisnetwerken binnen de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden voor betrokken partijen als schoolcontactpersonen verkeer, verkeersouders, wijkagenten, verkeersleerkrachten, VVN en gemeenten. Binnen deze lokale netwerken zijn basisscholen actief om een netwerk te vormen van verkeerseducatie- en veiligheidsexperts.

Per school wordt gezocht naar maatwerk in verkeerseducatie en wordt meer vraaggericht gewerkt. Gedacht wordt aan een maximum budget van € 1.250 per school per jaar als de school een driejarig traject via het project verkeersleerkracht heeft doorlopen. Overleg vindt plaats met verkeersleerkrachten en scholen hierover. In Gorinchem wordt een verkeersweek in de Evenementenhal Gorinchem geïnitieerd waar regionale basisscholen gebruik van kunnen maken.

Wat willen we bereiken?

Voor 2019 is het doel dat 60 scholen de regio zelfstandig en structureel werken aan projecten vanuit *SCHOOL op SEEF*. En dat 40 scholen een *SCHOOL op SEEF* label hebben. Op de scholen wordt de aanstelling van VVN verkeersouders en het behalen van een structureel *Verkeersveiligheidslabel* binnen het programma gestimuleerd. Binnen de regio wordt gewerkt aan het continueren van lokale netwerken met netwerkcoach en workshops voor partijen binnen *SCHOOL op SEEF*. Er wordt vraaggericht gewerkt. 60 scholen kennen *SCHOOL op SEEF*.

Wat gaan we daar voor doen?

- Accountmanagement *SCHOOL op SEEF*;
- Stimuleren van scholen tot deelname aan projecten en lokaal netwerk;
- Stimuleren deelnemende scholen aan *SCHOOL op SEEF* tot het behalen en behouden van het *Verkeersveiligheidslabel*;
- Stimuleren van gemeenten tot het nemen van initiatief tot het verkeersveilig inrichten van schoolomgevingen;
- Bewaken kwaliteit praktische verkeerslessen en inzet / aanschaf van bijbehorende materialen;
- Werving en opleiding verkeersouders;
- Tweejaarlijkse verkeerseducatie groep 7/8 op het gebied van de dode hoek / landbouwverkeer en ontmoediging van smartphone gebruik in het verkeer via *Fietsmodus* app;
- Continuering en inhoudelijke ondersteuning van jaarlijkse activiteiten voor scholen met *De scholen zijn weer begonnen* en praktische verkeersexamens;
- Opzet verkeersweek Gorinchem in evenementenhal Gorinchem voor scholen in de regio.

Wat zijn de kosten?

€ 82.500

Welk subsidiepercentage geldt voor de activiteiten?

De subsidiemogelijkheden voor uitvoering van deze activiteiten, onderdeel b uit de provinciale subsidieregeling mobiliteit, bedragen maximaal 75% van de kosten.

4. Verkeerseducatie en training 12-16 jaar (c)

Welke ontwikkelingen zijn er?

Voor verkeerseducatie binnen het voortgezet onderwijs zijn de afgelopen jaren door het ROV-ZH en haar partners alle verkeerseducatiemodules in één programma gebundeld: *TotallyTraffic* (www.totallytraffic.nl).

Het herkenbare beeldmerk van dit programma is het gele verkeersbord met zwarte rand (zie afbeelding 2). Het programma bevat onder andere de volgende modules:

- Voortgezet Fietsvaardig
- Knalrood
- De Nieuwe Route
- Fiets zonder Beats
- Openbaar Vervoer
- De Dode Hoek
- LaMaZien
- RoadTrip
- Kruispunt / Streetbeat
- Zeven Sloten
- Alcohol, Drugs en Verkeer
- Moondog

Afbeelding 2: beeldmerk *TotallyTraffic*

De doelstelling van het programma is dat scholen binnen het voortgezet onderwijs structureel en zoveel mogelijk aan de slag gaan met de modules uit *TotallyTraffic*. Per school is de samenstelling van de modules afhankelijk van het beoogde doel van de educatie en het onderwijsniveau van de docenten / leerlingen. Maatwerk per school is noodzakelijk. Het aantal deelnemende scholen is de afgelopen jaren toe genomen. Bijna alle schoollocaties hebben 1 of meerdere modules gevolgd.

Er is een ontwikkeling dat scholen, wegbeheerders en politie steeds meer het verkeersgedrag in de VO schoolomgeving (o.a. project schoolomgeving Gorinchem Noord) bij *TotallyTraffic* willen betrekken in plaats van alleen verkeerseducatie.

De RPV streeft naar het afsluiten van meer nieuwe overeenkomsten tussen VO scholen, RPV en gemeente in 2017 (zie voorbeeld in bijlage 3) om te komen tot een betere borging van structurele verkeerseducatie. Door andere prioriteiten op scholen komt verkeerseducatie regelmatig in het nauw.

Focus: fietsers

Binnen de modules van *TotallyTraffic* is er een sterk accent op het beïnvloeden van fietsgedrag van 12 tot 17 jarigen. Hoe fiets je met een oortje in? Hoe ga je om met mobieltjes in het verkeer? En wat zijn moeilijke situaties in het verkeer. Kortom afleiding is landelijk ook een aandachtsgebied, maar zeker ook in onze regio. Landelijk is bijvoorbeeld de *Fietsmodus* app ontwikkeld om jongeren te stimuleren niet hun smartphone op de fiets te gebruiken.

Naast gastlessen binnen *TotallyTraffic* wordt jaarlijks de fietsverlichtingsactie in het najaar uitgevoerd, welke met name gericht is op de kwetsbare groep van fietsende middelbare scholieren in de regio. Deze actie bestaat uit voorlichting vooraf, mogelijkheid tot verbetering van de fietsverlichting door een (mobiele) fietsenmaker, en handhaving achteraf (politie). De wens is om deze actie die positief wordt ontvangen door scholen, ouders en scholieren te continueren.

De resultaten van het regionale schoolroute-onderzoek moeten door de wegbeheerders in het gebied te worden opgepakt.

Wat willen we bereiken?

Om te komen tot een structurele inzet van *TotallyTraffic* in alle leerjaren is de doelstelling om tussen RPV, gemeenten en scholen in totaal 15 overeenkomsten af te sluiten om de inzet van verkeerseducatie binnen het voortgezet onderwijs te borgen.

Daarnaast is de doelstelling om jaarlijks een fietsverlichtingsactie en fietsgedragsactie bij scholen in de schoolomgeving te initiëren.

Wat gaan we daar voor doen?

- Accountmanagement *TotallyTraffic*;
- Uitvoering, organisatie en structurele planning van modules *TotallyTraffic* in alle leerjaren;
- Tweejaarlijkse verkeerseducatie leerjaar 1/2 op het gebied van smartphone gebruik in het fietsverkeer via *Fietsmodus* app;
- Opstellen overeenkomsten structurele verkeerseducatie *TotallyTraffic*;
- Uitvoering campagnes (bijvoorbeeld fietsverlichting en fietsgedrag) in schoolomgeving.

Wat zijn de kosten?

€ 60.000

Welk subsidiepercentage geldt voor de activiteiten?

De subsidiemogelijkheden voor uitvoering van deze activiteiten, onderdeel c uit de provinciale subsidieregeling mobiliteit, bedragen maximaal 75% van de kosten.

5. Verkeerseducatie en training 16-25 jaar (d)

Welke ontwikkelingen zijn er?

Voor de doelgroep jonge bestuurders wordt gekozen voor een aansprekende aanpak die aansluit bij landelijke en provinciale campagnes. Vanuit het Ministerie Infrastructuur & Milieu is de stichting *TeamAlert* (www.teamalert.nl) in het leven geroepen om verkeersveilig gedrag onder jongeren onder de aandacht te brengen. Verkeer is namelijk doodsoorzaak nummer 1 onder jongeren. Vanuit Europa is er een vergelijkbaar initiatief: *Responsible Young Drivers* (RYD) www.ryd.nl.

Van landelijk en Europees ontwikkelde aansprekende activiteiten van TeamAlert en RYD zal de regio gebruik gaan maken. Jonge automobilisten, scooterrijders en fietsers zullen in de regio via campagneteams bij evenementen, uitgaansgelegenheden en in centra op een positieve wijze over hun verkeerservaringen worden aangesproken. Hiervoor zijn verschillende campagnes landelijk voor ontwikkeld waar veel gebruik wordt gemaakt van social media en eigen initiatief plus creativiteit van jongeren. De afgelopen drie jaar zijn hier goede proefervaringen mee opgedaan. Jongeren spreken hierbij jongeren aan. De zogenaamde *peer-to-peer* benadering.

Ook zullen met jongerenorganisaties overeenkomsten worden gesloten om het onderwerp verkeersveiligheid onder de aandacht te brengen.

Voor de jonge automobilisten worden aanvullend op het puntenrijbewijs voor jongeren en de proef begeleid rijden vanaf 17 jaar (*2toDrive*) de succesvolle praktijkdagen jonge automobilisten in de regio gecontinueerd. Eenmaal per twee jaar zal een praktijkdag een gemeente aandoen. De gemeenten zorgen voor de uitnodiging en locatie. Gekeken wordt of het mogelijk is dergelijke praktijkdagen in vakantieperiodes (bijv. bij evenementen) of vrijdagmiddagen te organiseren.

Wat willen we bereiken?

Het verzorgen van aanvullende voorlichting en uitdagende activiteiten voor jonge bestuurders in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden over verkeersregels en gevraagd verkeersveilig gedrag.

Wat gaan we daar voor doen?

- Aansprekende voorlichting over verkeersregels en verkeersveilig gedrag voor jongeren bij regionale / lokale evenementen en / of projecten;
- Tweejaarlijks organiseren van aanvullende praktijkdagen jonge automobilisten in een gemeente.

Wat zijn de kosten?

€ 10.000

Welk subsidiepercentage geldt voor de activiteiten?

De subsidiemogelijkheden voor uitvoering van deze activiteiten, onderdeel d uit de provinciale subsidieregeling mobiliteit, bedragen maximaal 75% van de kosten.

6. Verkeerseducatie en training 25-60 jaar (e)

Welke ontwikkelingen zijn er?

Voor de doelgroep volwassen bestuurders zijn inmiddels de eerste ervaringen om via bedrijfsleven en wijk-/dorpsorganisaties gewenst verkeersgedrag te stimuleren met verkeerstrainingen en ondertekening van samenwerkingsovereenkomsten. Deze netwerk aanpak is inmiddels gestart in 2016. De filosofie van "Maak van de nul een punt!" (#mvd01.) is hierbij de gemeenschappelijke deler.

Daarnaast wordt op regionaal niveau met *Veilig Verkeer? Ik doe mee!* steeds beter aangesloten bij landelijke verkeerscampagnes van het Ministerie van Infrastructuur & Milieu *Daar kun je mee thuis komen*. Zo wordt gebruik gemaakt van de landelijke Bob-, vermoeidheid-, afleidings-, zichtbaarheids- en snelheidscampagnes in het verkeer.

Afbeelding 3: beeldmerk *Veilig Verkeer? Ik doe mee!*

In de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden komen de volgende aandachtspunten uit het provinciale verkeersveiligheidsprofiel 2016 naar voren waar specifiek aandacht aan zal worden besteed de komende 3 jaar:

- Gordeldracht;
- Drugs- en medicijngebruik in het verkeer;
- Snelheid op 30, 60, 80 en 120 km/uur-wegen.

Positieve ontwikkelingen sinds 2010 in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden zijn de afname van het alcoholgebruik in het verkeer en roodlicht negatie in het verkeer.

Co-creatie

Daarnaast kiest de RPV Alblasserwaard-Vijfheerenlanden met ondernemers en burgers voor een co-creatie in de verkeersveiligheidsaanpak. Samen met ondernemers en burgers wordt gezocht in projecten naar beoogd doelgedrag en worden hiervoor activiteiten ontwikkeld en overeenkomsten verkeersveiligheid (*safety-deals*) voor gesloten om uiteindelijk een cultuuromslag in denken en doen te bewerkstelligen.

Focus: fietsers

Binnen de volwassenen zijn ook fietsers een focusgroep. Samen met deze focusgroep moeten afspraken over gewenst doelgedrag worden geformuleerd. Voor fietsers zal conform de afspraken uit de landelijke *Beleidsimpuls verkeersveiligheid* regionaal de lokale uitvoeringsprogramma's voor fietsers voor gemeenten verder worden uitgevoerd.

De Fietsersbond dient hierin eigenlijk een belangrijke rol als organisatie te gaan spelen. Zij kunnen voorlichting geven in de regio en de RPV adviseren over te nemen maatregelen.

Volwassen bestuurders

Voor de rest van de doelgroep wordt uitgegaan van succesvolle landelijke activiteiten als educatieve maatregelen na handhaving (EMA: Educatieve Maatregel Alcohol en EMG: Educatieve Maatregel Gedrag). De aanpak voor volwassen bestuurders is met name gericht op voorlichting van de reguliere speerpunten: helmgebruik, gordel, roodlichtnegatie, alcohol-/drugs- en medicijngebruik en snelheid in het verkeer. Gelet op het verkeersveiligheidsprofiel zullen met name gordel, drugs-/medicijngebruik en snelheid extra aandacht krijgen. Uit de *PROV Zuid-Holland* blijkt dat het merendeel van de Alblasserwaard-Vijfheerenlanders de aanpak van deze speerpunten ook steunt: ruim 90% van de respondenten.

Daarnaast wordt de komende jaren gewerkt aan het verbeteren van de informatie over verkeersregels voor regionale inwoners / bedrijven en tips voor verkeersgedrag onder motto: *Veilig Verkeer? Ik doe mee!* en via het twitteraccount @AVveiligverkeer. Uit de *PROV Zuid-Holland* blijkt dat bestuurders behoefte hebben aan meer informatie over nieuwe en bestaande verkeersregels.

Wat willen we bereiken?

Het verzorgen van aanvullende voorlichting en informatie voor burgers en ondernemers in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden over verkeersregels en verkeersveilig gedrag. Focusgroepen hierbij zijn fietsers. De doelstelling is om samen met burgers en ondernemers door middel van co-creatie aan de slag te gaan om de verkeersveiligheid in wijken, op bedrijventerreinen en onderweg te verbeteren.

Wat gaan we daar voor doen?

- Voorlichting over verkeersregels en verkeersveilig gedrag (bijv. *BoB* sport campagne en *Veilig Verkeer? Ik doe mee!*) bij regionale / lokale evenementen en / of projecten (bijv. Europese Mobiliteitsweek en Fiets Telweek). Extra voorlichting over gordeldracht, drugs-/medicijngebruik en snelheid;
- Het sluiten van verkeersveiligheidsovereenkomsten met ondernemers en buurtorganisaties;
- Stimuleren partijen tot uitvoering lokale aanpak fietsveiligheid;
- Verder ontwikkelen netwerk met bedrijfsleven en wijk- en dorpsorganisaties.

Wat zijn de kosten?

€ 10.000

Welk subsidiepercentage geldt voor de activiteiten?

De subsidiemogelijkheden voor uitvoering van deze activiteiten, onderdeel e uit de provinciale subsidieregeling mobiliteit, bedragen maximaal 50% van de kosten.

7. Verkeerseducatie en training 60 jaar en ouder (f)

Welke ontwikkelingen zijn er?

Senioren zijn een (landelijke focusgroep) binnen dit actieprogramma. Het aantal verkeersongevallen en slachtofferregistraties bij senioren is de afgelopen jaren toegenomen in de regio. Dit blijkt uit het provinciaal verkeersveiligheidsprofiel 2016. Daarnaast maakt de groep senioren een steeds groter deel uit van de regionale samenleving.

Vanuit de RPV en haar partners wordt er naar gestreefd dat senioren zolang mogelijk zelfstandig kunnen functioneren en verkeersveilig aan het verkeer kunnen deelnemen. De afgelopen jaren zijn hiervoor trainingen ontwikkeld op het gebied van:

- praktische autorijvaardigheid (zogenoemde opfrisdagen);
- scootrijvaardigheid;
- (elektrische) fietsvaardigheid en
- verkeersregels.

De trainingen zullen tweejaarlijks in een gemeente georganiseerd worden in samenwerking met de RPV en uitvoerende organisatie. De gemeente zorgt voor de uitnodigingen van de cursussen en locatie. Deelnemers aan de opfrisdagen autorijvaardigheid betalen een eigen bijdrage. Aanvullend kunnen waar mogelijk op lokaal niveau extra cursussen voor organisaties worden georganiseerd. Ten aanzien van de scootmobiel training wordt verkend of deze niet door de fabrikant van dergelijke scootmobiel kan worden verzorgd. Of in nauwe samenwerking met de RPV.

Samenwerking met seniorenorganisaties zal worden gezocht (o.a. Blijf Veilig Mobiel) en oversteeksituaties in de openbare ruimte kunnen worden onderzocht op de mate van seniorenproof.

Wat willen we bereiken?

In de periode 2017 tot en met 2019 zoveel mogelijk mensen van 60 jaar en ouder de mogelijkheid bieden om tweejaarlijks binnen hun gemeente hun kennis en vaardigheden ten aanzien van hun verkeersdeelname (per auto, scootmobiel of fiets) te laten toetsen. Hierbij worden gemeenten per toerbeurt bezocht. Voor de scootmobiel training wordt samengewerkt met WMO collega's en wordt verdere samenwerking met externe partijen gezocht.

Wat gaan we daar voor doen?

- minimaal 3 opfrisdagen rijvaardigheid auto in verschillende gemeenten per jaar;
- minimaal 3 scootmobielcursussen in verschillende gemeenten per jaar;
- minimaal 3 (elektrische) fietscursussen in verschillende gemeente per jaar;
- minimaal 3 keer per jaar een voorlichtingsavond en opfriscursus verkeersregels voor senioren in verschillende gemeenten per jaar;
- verkennen mogelijkheden samenwerking met leveranciers van scootmobiel op het gebied van verkeerseducatie.

Wat zijn de kosten?

€ 20.000

Welk subsidiepercentage geldt voor de activiteiten?

De subsidiemogelijkheden voor uitvoering van deze activiteiten, onderdeel f uit de provinciale subsidieregeling mobiliteit, bedragen maximaal 50% van de kosten.

Voor de opfrisdagen auto rijvaardigheid en bijbehorende opfriscursussen verkeersregels dienen deelnemers een aanwijsbare eigen bijdrage te betalen.

8. Communicatie en publiciteit (g)

Achtergrond

In 2003 is gestart met het landelijk afstemmen van de op het algemene publiek gerichte verkeersveiligheidscampagnes. Hiervoor is een landelijke “pay-off” ontwikkeld: *Daar kun je mee thuis komen*. Elk jaar wordt een campagnekalender hiervoor vastgesteld en worden de effecten gemeten op het gebied van kennis, houding en gedrag. De RPV ontvangt deze effecten ook in de vorm van een rapportage via het ROV Zuid-Holland (ROV-ZH). Het Ministerie van Infrastructuur & Milieu draagt zorg voor de landelijke communicatieactiviteiten, ontwerp van materialen en productie van radio- en TV spots. Alle inwoners van de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden komen door deze campagne in aanraking met verschillende verkeersveiligheidsaspecten zoals De scholen zijn weer begonnen, BOB, snelheid, zichtbaarheid en afleiding in het verkeer (door o.a. social media).

De RPV zet naast de landelijke verkeerscampagnes in op een intensivering van de communicatie door de regionale verkeerscampagne *Veilig verkeer? Ik doe mee!* in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Nu vindt deze campagne plaats op locaties met meldingen bij wegbeheerders. Bijvoorbeeld in Oud-Alblas, Leerdam Noord, Gorinchem Noord, enz. Vanaf 2017 is de insteek om deze campagne breder in te zetten bij o.a. het bedrijfsleven, in wijken, enz.

Doelstelling

De doelstelling is dat inwoners, scholen en ondernemers in de regio en specifieke doelgroepen vanuit de RPV meer bewust worden van verkeersregels plus gewenst verkeersveilig gedrag en worden gestimuleerd tot eigen initiatieven voor een veiligere leefomgeving of werkgebied.

Activiteiten

De volgende activiteiten vallen onder communicatie en publiciteit verkeersveiligheid:

- Regionale regie communicatie en publiciteit;
- Ontwikkelen toolkit communicatie en publiciteit (twitteraccount, storytelling bedrijfsleven en bestuur, communicatiemiddelen);
- Communicatie verkeerscampagnes *Daar kun je mee thuis komen* en *Veilig Verkeer? Ik doe mee!*;
- Organisatie openbare optredens bestuurders en bedrijfsleven.

Jaarlijks budget

€ 15.000

Subsidie

De subsidiemogelijkheden voor uitvoering van deze activiteiten, onderdeel g uit de provinciale subsidieregeling mobiliteit, bedragen maximaal 50% van de kosten.

9. Kleine gedrag gerelateerde verkeersveiligheid maatregelen (h)

Achtergrond

Regelmatig vragen verkeersveiligheidsprojecten binnen het regionale actieprogramma verkeersveiligheid naast verkeerseducatie en training ook nog maatregelen in de fysieke omgeving om het gewenste verkeersgedrag te ondersteunen of uit te leggen. Het gaat hierbij om kleine maatregelen met een maximale projectsom van € 25.000. Expliciet niet om grotere infrastructurele maatregelen met een projectsom van meer dan € 25.000.

De volgende maatregelen vallen bijvoorbeeld onder kleine gedrag gerelateerde verkeersveiligheid maatregelen:

- Inrichting van schoolomgevingen om gewenst verkeersgedrag te ondersteunen (bijv. om een loop- of fietsroute duidelijk te maken);
- Attentie maatregelen bij complexe verkeerssituaties (bijv. fietsoversteken op een verkeersader);
- Snelheidsdisplays of borden om passanten op hun verkeersgedrag te wijzen;
- Buurtacties voor veiliger verkeer in de wijk of het dorp;
- Ondersteunende activiteiten bij een evenement om te komen tot verkeersveilig gedrag (bijv. in het kader van het stimuleren van veilig lopen en fietsen naar school).

Doelstelling

Het realiseren van kleine lokale gedrag gerelateerde verkeersveiligheid maatregelen ter ondersteuning van gewenst verkeersgedrag in een omgeving.

Activiteiten

- Inventarisatie, afstemming en verantwoording van kleine gedrag gerelateerde verkeersveiligheid maatregelen die na onderzoek of educatie / training nodig blijken te zijn in een fysieke omgeving.

Jaarlijks budget

€ 30.000

Subsidie

De subsidiemogelijkheden voor uitvoering van deze activiteiten, onderdeel h uit de provinciale subsidieregeling mobiliteit, bedragen maximaal 50% van de kosten met een maximum van € 12.500 per project.

10. Onderzoek en evaluatie (i)

Achtergrond

Door een verbetering van de registratiegraad van verkeersongevallen door politie en verzekeraars sinds de nieuwe registratiemethode vanaf 2015 komt weer nieuwe data beschikbaar. Aandachtspunt is dat wegbeheerders hun wegkenmerken goed blijven registreren binnen de software modules van Via.

Vanuit de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden worden de lokale wegbeheerders gestimuleerd om integrale verkeersveiligheidsmaatregelen te treffen waarbij aandacht is voor gedragsactiviteiten en handhaving. Samenwerking met belanghebbenden (o.a. hulpdiensten) en een Duurzaam Veilige weginrichting staan centraal. Gedegen onderzoek hierbij naar ongevallencijfers, rijsnelheden, meldingen en gedragsobservaties is noodzakelijk om een eventueel verkeersveiligheidsknelpunt goed in kaart te brengen en geschikte maatregelen te formuleren. Deze maatregelen kunnen op het gebied van gedragsbeïnvloeding, educatie / training, infrastructuur of handhaving liggen.

Verkeersveiligheidsknelpunten waar uit onderzoek blijkt dat de kwetsbare focusgroepen fietsers, senioren en jonge bestuurders betrokken zijn verdienen hierbij extra aandacht. Dit zelfde geldt voor schoolomgevingen. Tot slot wordt het maatschappelijk draagvlak van verkeersveiligheidsmaatregelen in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden tweejaarlijks onderzocht in de *PROV Zuid-Holland*. Ook de effecten van de *Bob sport* campagne worden tweejaarlijks onderzocht.

Voor onderzoek en evaluatie is een subwerkgroep Monitoring & Maatregelen actief binnen de regio. De subwerkgroep initieert onderzoek en evaluatie van verkeersveiligheidsmaatregelen. Evaluatie van educatie- en gedragsprogramma's hoort hierbij (o.a. *JONGleren in het verkeer*).

Doelstelling

Het stimuleren van de lokale wegbeheerders tot een structurele en integrale aanpak van verkeersveiligheidsknelpunten op basis van kennis en onderzoek. Verantwoordelijkheid van de aanpak van een verkeersveiligheidsknelpunt ligt bij de desbetreffende wegbeheerder. De regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden wil hierin een faciliterende rol spelen en door middel van onderzoek en evaluatie van infra-, gedrags-, educatie- en handavingsmaatregelen. De uniformering van de voorrangregels op alle rotondes in de regio, afstemming van meldpunten verkeers(on)veiligheid en het bijhouden van de wegkenmerken vanuit het verkeersveiligheidsprofiel zullen worden geagendeerd.

Activiteiten

- Stimuleren van lokale wegbeheerders tot gedegen integraal onderzoek;
- Verder onderzoek naar maatregelen ter verbetering van de fietsveiligheid in de regio;
- Analyse tweejaarlijks gedragsonderzoek *PROV Zuid-Holland* plus onderzoek *Bob sport* campagne en vertaling resultaten naar actieprogramma;
- Uniformering voorrangregels op rotondes in regio;
- Afstemming meldpunten verkeers(on)veiligheid;
- Bijhouden wegkenmerken in software Via.

Jaarlijks budget

€ 15.000

Subsidie

De subsidiemogelijkheden voor uitvoering van deze activiteiten, onderdeel i uit de provinciale subsidieregeling mobiliteit, bedragen maximaal 50% van de kosten.

11. Planvorming (j)

Achtergrond

Vanuit de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden worden de lokale wegbeheerders gestimuleerd om plannen te maken voor integrale verkeersveiligheidsmaatregelen, maar de regio maakt ook plannen om bij nieuwe maatschappelijke trends in te kunnen spelen met plannen en activiteiten vanuit nieuw verkeersveiligheidsbeleid. Voorbeelden hiervan zijn:

- Invoering van trainingen voor senioren met de elektrische fiets toen duidelijk werd dat door deze tweewielers er meer ongevallen met senioren plaatsvonden;
- Bob sport campagnes toen bleek dat er sprake was van 5% beschonken automobilisten naar bezoek aan de sportkantine in de regio;
- Meer aandacht voor toenemend smartphone gebruik op de fiets en in de auto;
- Enz.

De regio en in het bijzonder de regionaal projectleider verkeersveiligheid ondersteunt daarnaast de lokale wegbeheerders met verkeersveiligheidskennis in de regio door te adviseren en ondersteunen bij de planvorming, waarbij aandacht is voor gedragsbeïnvloeding, educatie / training en handhaving. Denk hierbij aan planvorming bij nieuwe schoolomgevingen (bijv. Gorinchem Noord), fietsoversteken, weginrichtingen of voorzieningen.

Bij de planvorming krijgen de kwetsbare focusgroepen fietsers, senioren en jonge bestuurders hierbij extra aandacht. Dit zelfde geldt voor schoolomgevingen.

Doelstelling

Het stimuleren van regionale en lokale planvorming ten aanzien van verkeersveiligheidsknelpunten in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden op basis van kennis en onderzoek.

Activiteiten

- Stimuleren van lokale wegbeheerders tot gedegen integrale planvorming voor verkeerssituaties, waarbij samenwerking en Duurzaam Veilig centraal staan;
- Stimulering onderzoek en uitvoering maatregelen ter verbetering van de fietsveiligheid, senioren en jonge bestuurders in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden;
- Planvorming naar aanleiding van gedragsonderzoek zoals o.a. de *PROV Zuid-Holland*, maatschappelijke onderzoeken en vertaling van deze resultaten naar het regionale actieprogramma verkeersveiligheid.

Jaarlijks budget

Binnen activiteit I van projectleider. Projectleider verzorgt de regionale planvorming verkeersveiligheid en stimulering van lokale planvorming verkeersveiligheid.

Subsidie

n.v.t.

12. RPV instandhouding (k) en projectleiding (l)

Achtergrond

Binnen de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden vindt structureel verkeersveiligheidsoverleg plaats in het bestuurlijke regionale portefeuillehoudersoverleg Verkeer & Vervoer (onderdeel: Regionale Projectgroep Verkeersveiligheid) en ambtelijke RWV (Regionale Werkgroep Verkeersveiligheid). Deze structuur bevat de verkeersveiligheidspartners in de regio goed. De regionale regie vindt plaats onder de bestuurlijke leiding van de regionaal ambassadeur verkeersveiligheid, welke wordt ondersteund door de inhoudelijk (externe) projectleider verkeersveiligheid en programmamanager Verkeer & Vervoer. Laatstgenoemde vervult de rol van RPV secretaris.

De regionale instandhouding bestaat voor de RPV secretaris uit:

- organisatie plus verslaglegging van de RPV en RWV;
- subsidie aanvragen, meldingen en verantwoording;
- budgetbewaking (o.a. opstellen jaarrekening, controle facturen);
- bestuurlijke ondersteuning t.b.v. RPV voorzitterschap;
- advisering RWV, RPV, PVVB en provinciaal platform verkeersveiligheid;
- bijwonen provinciaal secretarissenoverleg;
- bewaken voortgang programma.

De regionale regie bestaat voor de inhoudelijk RPV projectleider uit:

- trekker projecten / activiteiten actieprogramma;
- opstellen en afstemmen voorstellen;
- opstellen en afstemmen offertes en opdrachtverleningen;
- bijwonen themabijeenkomsten ROV-ZH;
- bijwonen provinciaal overleg regionale projectleiders;
- advisering RWV, RPV, PVVB en provinciaal platform verkeersveiligheid;
- volgen landelijke ontwikkelingen verkeersveiligheid;
- accountmanager *SCHOOL op SEEF*;
- accountmanager *TotallyTraffic*.

De ambassadeur verkeersveiligheid, projectleider en secretaris dragen de *Beleidsvisie Verkeersveiligheid 2014-2020* en dit bijbehorende actieprogramma uit in de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Samen zorgen zij voor de instandhouding van de RPV Alblasserwaard-Vijfheerenlanden.

Doelstelling

Continuering en facilitering van regionaal verkeersveiligheidsoverleg en netwerkactiviteiten met maatschappelijke partners om te komen tot een verkeersveiligere regio. Het uitnodigen van ondernemers, scholen, organisaties en hogere overheden voor inspiratie en 'out of the box' denken voor verkeersveiligheidsactiviteiten.

Activiteiten

- Instandhouding van de RPV Alblasserwaard-Vijfheerenlanden;
- Regisseren van overleg en activiteiten voor de verkeersveiligheid in de regio;
- Monitoring en verantwoording van activiteiten voor de verkeersveiligheid in de regio;
- Kennis delen en subsidieafstemming op het gebied van verkeersveiligheid;

- Benaderen en faciliteren van organisaties waar vanuit het regionale netwerk signalen komen tot verbeteringen ten aanzien van verkeersveiligheid.

Jaarlijks budget

De subsidiemogelijkheden voor uitvoering van deze activiteiten, onderdeel **k** (RPV instandhouding) en **l** (projectleiding) uit de provinciale subsidieregeling mobiliteit, bedragen 100% van de kosten met een maximum van € 5.000 voor RPV instandhouding en € 50000 voor RPV projectleider.

13. Begroting

Voor verkeersveiligheidsactiviteiten in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden is een totale financiële begroting per jaar gemaakt over de komende jaren. In onderstaande tabel is dit overzicht opgenomen. Voor een gedetailleerd begrotingsoverzicht wordt naar bijlage 1 verwezen.

Activiteiten	SRM, artikel 11.4 lid 1	Projectkosten	Maximaal subsidie % SRM	Maximale bijdrage SRM	Eigen bijdrage regio
Voorschoolse verkeerseducatie en training 0-4 jaar	A	€ -	75%	€ -	€ -
Verkeerseducatie en training 4-12 jaar (SCHOOL op SEEF)	B	€ 82.500	75%	€ 61.875	€ 20.625
Verkeerseducatie en training 12-16 jaar (TotallyTraffic)	C	€ 60.000	75%	€ 45.000	€ 15.000
Verkeerseducatie 16-25 jaar	D	€ 10.000	75%	€ 7.500	€ 2.500
Verkeerseducatie volwassenen 25-60 jaar	E	€ 10.000	50%	€ 5.000	€ 5.000
Verkeerseducatie senioren 60 jaar en ouder	F	€ 20.000	50%	€ 10.000	€ 10.000
Communicatie en publiciteit	G	€ 15.000	50%	€ 7.500	€ 7.500
Kleine gedrag gerelateerde verkeersveiligheidsmaatregelen*	H	€ 30.000	50%	€ 15.000	€ 15.000
Onderzoek en evaluatie	I	€ 15.000	50%	€ 7.500	€ 7.500
Planvorming	J	€ -	50%	€ -	€ -
Instandhouding RPV	K	€ 5.000	100%	€ 5.000	€ -
Projectleiding RPV	L	€ 50.000	100%	€ 50.000	€ -
TOTAAL		€ 297.500		€ 214.375	€ 68.125

* Eigen bijdrage valt niet binnen inwonerbijdrage van € 0,53 per inwoner

Tabel: Jaarlijkse begroting RPV Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

De totale projectkosten voor het programma worden op jaarbasis gemiddeld geraamd op € 297.500. Aan de hand van een jaarlijkse evaluatie kan deze begroting de komende jaren nog aangepast worden.

Van de wegbeheerders binnen de RPV wordt een jaarlijkse gezamenlijke bijdrage van € 60.000 gevraagd: circa 22% van de begrotingskosten. Zie bijlage 2. Van de begroting komt jaarlijks € 214.375 in aanmerking voor een financiële bijdrage vanuit de provinciale subsidieregeling mobiliteit (SRM) Zuid-Holland. Hiermee wordt de financiële verdeelsleutel vanuit de SRM van 11% van het provinciale budget voor gedragsbeïnvloeding licht overschreden met € 6.475 per jaar. Naar verwachting is dit geen probleem in overleg met de andere regio's in de provincie met een onderschrijding.

Voor de begroting gelden de volgende uitgangspunten:

- Vanuit de provinciale subsidieregeling mobiliteit Zuid-Holland voor gedragsbeïnvloeding wordt voor de activiteiten:
 - regionale regio maximaal 100% subsidie verkregen,
 - 0 tot 25 jarigen maximaal 75% subsidie,
 - overig 50% subsidie en

- voor opfrisdagen rijvaardigheid senioren geldt een verplichte eigen bijdrage voor deelnemers.
- De gemeentelijke wegbeheerders binnen de regio zijn bereid om in de periode 2017 tot en met 2019 € 0,53 per inwoner op jaarbasis aan de RPV te betalen. Dit is dezelfde bijdrage als voor de periode 2014 tot en met 2016.
- Het waterschap Rivierenland draagt naar het gemiddelde rato van de gemeenten een bedrag bij van € 8.691.
- De subsidieregeling lokale projecten gedragsbeïnvloeding bestaat vanaf 2017 niet meer. Deze is vervangen door activiteit h binnen dit actieprogramma: kleine gedrag gerelateerde verkeersveiligheid maatregelen. Voor dit onderdeel, bijvoorbeeld schoolomgevingen of snelheidsdisplays (zie ook hoofdstuk 9), dienen gemeenten en waterschap boven op de € 0,53 cent per inwoner nog een eigen bijdrage voor in te leggen. Voor deze maatregelen wordt door de regio vanuit de SRM een jaarlijkse subsidiebijdrage van € 22.500 aangevraagd bij de provincie. Maximum subsidie per project onder H bedraagt € 12.500.

In de begroting 2017-2019 is ten opzichte van de begroting 2014-2016 rekening gehouden met:

- Meer zelfstandige uitvoering van het educatieprogramma *SCHOOL op SEEF* voor 4 tot 12 jarigen en inzet op netwerkvorming;
- Meer stimulering en samenwerking met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties in de regio;
- Meer profilering, communicatie en publiciteit van het beleidsveld verkeersveiligheid in de regio.

BIJLAGEN

1. Subsidie aanvraag PZH 2017 – 2019
2. Overzicht eigen bijdrage per wegbeheerder 2017 - 2019